

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О АУТОРСКОМ И СРОДНИМ ПРАВИМА

Члан 1.

У Закону о ауторском и сродним правима („Службени гласник РС”, број 104/09), у члану 3. став 2. брише се.

Члан 2.

У називу изнад члана 20. речи: „бележење или” бришу се.

У члану 20. став 1. мења се и гласи:

„Аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани бележење и умножавање свог дела у целости или делимично, било којим средствима, у било ком облику, на било који трајни или привремени, посредни или непосредни начин.”

Став 2. мења се и гласи:

„Дело се умножава нарочито, графичким поступцима, фотокопирањем и другим фотографским поступцима којима се постиже исти резултат, звучним или визуелним снимањем, изградњом дела архитектуре, смештањем дела у електронском облику у меморију рачунара.”

У ставу 4. речи: „смештање целог или дела програма у меморију рачунара, односно” бришу се.

Члан 3.

У члану 21. став 1. после речи: „стављање у промет” додају се речи: „оригинала или умножених”, а уместо тачке ставља се запета и додају речи: „продајом или другим начином преноса својине.”

Члан 4.

У члану 22. став 1. мења се и гласи:

„Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи давање оригинала или умножених примерака свог дела у закуп. Давање у закуп, у смислу овог закона, је давање оригинала или умножених примерака дела другоме на коришћење на ограничено време у сврху остваривања непосредне или посредне имовинске користи.”

После става 3. додаје се став 4. који гласи:

„Право из става 1. овог члана се не исцрпљује продајом или другим радњама стављања у промет оригинала или умножених примерака дела.”

Члан 5.

Назив изнад члана 24. и члан 24. бришу се.

Члан 6.

У члану 31. после речи: „прилагођавање” додаје се реч: „превођење” и запета.

Члан 7.

Члан 35. мења се и гласи:

„Члан 35.

Ако је оригинал дела ликовне уметности после прве продаје од стране аутора поново продат, аутор има право да буде обавештен о продаји и новом власнику, као и да потражује накнаду у обиму који је прописан овим чланом.

Као оригинали дела ликовних уметности из става 1. овог члана сматрају се слике, цртежи, колажи, графике, фотографије, таписерије, скулптуре, уметничка дела израђена у керамици, стаклу или другом материјалу и слична дела која је створио аутор својеручно.

Оригиналом дела ликовне уметности из става 1. овог члана сматрају се и умножени примерци тог дела (репродукције), ако их је у ограниченом броју израдио сам аутор или лице које је он овластио. Такви примерци морају да буду на уобичајени начин нумерисани и потписани или на други начин обележени од стране аутора.

Одредба става 1. овог члана примењује се на све радње препродаје у које су укључени као продавци, купци или посредници лица која се професионално баве трговином уметничким делима као што су продајни салони, уметничке галерије, акционарске куће и сл.

За обавезе из става 1. овог члана солидарно одговарају продавац, купац и посредник.

Накнада на основу права слеђења плаћа се у проценту од продајне цене оригинала без пореза.

Накнада из става 6. овог члана износи:

- 1) 4% од продајне цене остварене у износу од 100.000-5.000.000 динара;
- 2) 3% од продајне цене остварене у износу од 5.000.001-20.000.000 динара;
- 3) 1% од продајне цене остварене у износу од 20.000.001-35.000.000 динара;
- 4) 0,5% од продајне цене остварене у износу од 35.000.001-50.000.000 динара;
- 5) 0,25% од продајне цене остварене у износу који прелази 50.000.001 динара.

Независно од продајне цене оригинала, накнада на основу права слеђења не сме да износи више од 1.300.000 динара.

Лица наведена у ставу 5. овог члана дужна су да у року од 30 дана од дана када је продаја извршена, обавесте аутора о износу продајне цене, имену, односно називу и адреси продавца, купца и посредника. Обавеза плаћања накнаде из овог члана доспева у року од 30 дана од дана када је продаја извршена."

Члан 8.

Члан 36. мења се и гласи:

„Члан 36.

Аутор се не може одрећи права слеђења нити може њиме располагати. После смрти аутора право слеђења прелази на његове наследнике.

Право слеђења не може бити предмет принудног извршења.

Аутор има право да, у року од три године од препродаје оригинала дела ликовне уметности, захтева од лица наведених у члану 35. став 5. овог закона, било коју информацију која му је потребна за обезбеђење наплате накнаде која му припада од те препродаје."

Члан 9.

У члану 39. став 1. мења се и гласи:

„Када се ауторско дело умножава без дозволе аутора, сходно одредбама члана 46. ст.1. и 2. овог закона, аутори дела за која се, с обзиром на њихову природу, може очекивати да ће бити умножавана фотокопирањем или снимањем на носаче звука, слике или текста за личне некомерцијалне потребе физичких лица (књижевна, музичка, филмска дела и др.) имају право на посебну накнаду од увоза, односно продаје техничких уређаја и празних носача звука, слике и текста за које се оправдано може претпоставити да ће бити коришћени за такво умножавање."

После става 9. додаје се нови став 10. који гласи:

„Аутор се не може одрећи права на посебну накнаду из ст. 1. и 5. овог члана. Право на посебну накнаду не може бити предмет одрицања, располагања за живота и принудног извршења."

Досадашњи став 10. постаје став 11.

Члан 10.

Члан 40. мења се и гласи:

„Члан 40.

У случају давања на послугу оригинала или умножених примерака ауторских дела, од стране јавних библиотека, односно других институција којима је то делатност, аутор има право на одговарајућу накнаду.

Давање на послугу, у смислу овог закона, је давање оригинала или умножених примерака дела на коришћење, у временски ограниченом периоду, без остваривања непосредне или посредне имовинске користи.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не примењују се приликом давања на послугу:

1) оригинала или умножених примерака библиотечког материјала у националним библиотекама, библиотекама јавних образовних институција и јавним специјализованим библиотекама;

2) оригинала или умножених примерака дела примењених уметности, односно индустријског дизајна;

3) грађевина;

4) оригинала или умножених примерака дела која међусобно позајмљују институције из става 1. овог члана.

Право из става 1. овог члана може се остварити само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права."

Члан 11.

У члану 42. после речи: „државним органима“ додају се речи: „или у сврху обезбеђења јавне сигурности“.

Члан 12.

Члан 43. мења се и гласи:

„Члан 43.

Дозвољено је, у оквиру извештавања јавности путем штампе, радија, телевизије и других медија о текућим догађајима, у обиму који одговара сврси и начину извештавања о текућем догађају, без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде:

1) умножавање примерака објављених дела која се појављују као саставни део текућег догађаја о коме се јавност извештава;

2) припремање и умножавање кратких извода или сажетака из новинских и других сличних чланака у прегледима штампе;

3) умножавање јавних политичких, верских и других говора одржаних у државним органима, верским установама или приликом државних или верских свечаности;

4) слободно коришћење дневних информација и вести које имају природу новинског извештаја.

Одредба става 1. овог члана сходно се примењује на све облике јавног саопштавања поменутих дела.”

Члан 13.

Члан 44. мења се и гласи:

„Члан 44.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде за некомерцијалне сврхе наставе:

1) јавно извођење или представљање објављених дела у облику непосредног поучавања на настави;

2) јавно извођење или представљање објављених дела на школским приредбама, под условом да интерпретатори не приме накнаду за своје извођење и да се не наплаћују улазнице;

3) јавно саопштавање емитованих школских емисија путем техничких уређаја унутар образовне установе.”

Члан 14.

Члан 45. мења се и гласи:

„Члан 45.

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање дела од стране јавних библиотека, образовних установа, музеја и архива, само за сопствене архивске потребе, ако се дело умножава из сопственог примерка и ако таквим умножавањем ове институције немају намеру да остваре непосредну или посредну имовинску корист.”

Члан 15.

У члану 46. став 3. тачка 5) мења се и гласи:

„5) рачунарске програме и електронске базе података; ”

После тачке 5) додају се тач. 6) и 7) које гласе:

„6) умножавање писаних дела у обиму целе књиге, осим ако су примерци те књиге распродати најмање две године;

7) умножавање нотних записа музике, осим ручним преписивањем.”

Члан 16.

У члану 49. став 1. после речи: „(право цитирања)” додају се речи: „односно појединачних кратких ауторских дела” и запета.

У тачки 2) после речи: „поменути делови” додају се речи: „односно кратка дела” и запета, а после речи „цитату” додају се речи: „и у складу са добрим обичајима”.

У тачки 3) после речи: „издато” додаје се запета и речи: „уколико су ти подаци познати”.

Члан 17.

После члана 54. додају се чл. 54а - 54в, који гласе:

„Члан 54а

Дозвољена је слободна прерада објављеног ауторског дела ако се ради о:

1) пародији или карикатури, ако то не ствара забуну или не може довести до стварања забуне у погледу извора дела;

2) преради дела за личне потребе која није намењена и није доступна јавности;

3) преради у вези са дозвољеним коришћењем дела, која је проузрокована самом природом или начином тог коришћења.

Члан 54б

Овлашћени корисник објављене базе података или њеног умноженог примерка може слободно да умножава или преради ту базу података ако је то потребно ради приступа њеном садржају и редовног коришћења тог садржаја. Ако је корисник овлашћен само за део базе података, дозвољено му је умножавање и прерада само тог дела.

Одредбе уговора које су у супротности са ставом 1. овог члана су ништаве.

Члан 54в

Објављена дела која представљају небитан састојак у односу на главно дело у које су укључена или у односу на ствар са којом се заједно користе, у слободној су употреби при искоришћавању таквог главног дела или такве ствари.”

Члан 18.

У члану 55. став 1. мења се и гласи:

„Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је, у облику збирке намењене настави, испиту или научном истраживању, умножавање на папиру или сличном носачу, путем фотокопирања или било којег облика фотографске или сличне технике која даје сличне резултате, одломака објављених ауторских дела, појединачних кратких објављених ауторских дела у области науке, књижевности и музике или појединачних објављених ауторских дела фотографије, ликовне уметности, архитектуре, примењене уметности, индустријског и графичког дизајна и картографије ако се ради о објављеним делима више различитих аутора, осим ако то аутор изричито не забрани.“

Члан 19.

У члану 56. став 2. брише се.

Члан 20.

У члану 103. после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Ауторско право на колективним делима траје 70 година од дана законитог објављивања дела. “

Члан 21.

У члану 127. став 6. речи: „одреде тарифу“ замењују се речима: „одреде тарифе накнада“.

Члан 22.

У члану 136. тачка 1. после речи: „емисије“ додаје се запета и речи: „бежично или путем жица“.

Члан 23.

У члану 138. став 2. мења се и гласи:

„ Заштита базе података обухвата:

1) целокупан садржај базе података;

2) сваки квалитативно или квантитативно битан део садржаја базе података;

3) квалитативно или квантитативно небитне делове садржаја базе података ако се ти делови поновљено и систематски користе, а то коришћење је у супротности са уобичајеним коришћењем те базе података или неразумно оштећује легитимне интересе произвођача базе података. “

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Заштита се не односи на рачунарске програме који су коришћени за израду база података или за рад са базама података које су доступне електронским путем.“

Члан 24.

У члану 140. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) интерактивно чињење доступним јавности жичним или бежичним путем у смислу члана 30. овог закона и сваки други облик јавног саопштавања базе података у целини или њених битних делова.”

Став 2. брише се.

Досадашњи став 3. постаје став 2.

Члан 25.

После члана 140. додаје се члан 140а, који гласи:

„Члан 140а

Овлашћени корисник објављене базе података или њеног умноженог примерка може у било коју сврху слободно да користи квалитативно и квантитативно небитне делове њеног садржаја. Ако је корисник овлашћен само у погледу дела базе података, овај став се примењује само на тај део.

Овлашћени корисник објављене базе података не сме да обавља радње које су у супротности са уобичајеним коришћењем такве базе или које неразумно вређају легитимне интересе произвођача базе података.

Овлашћени корисник објављене базе података не сме да нанесе штету ауторском или сродним правима у погледу дела или предмета заштите који су садржани у бази података.

Одредбе уговора које су у супротности са одредбама овог члана су ништаве.”

Члан 26.

У члану 142. став 3. после речи: „и овог члана” додају се речи: „коју плаћају произвођачи, односно увозници уређаја за фотокопирање или других уређаја са сличном техником умножавања и физичка и правна лица која пружају услуге фотокопирања уз накнаду ” и запета.

Члан 27.

У члану 148. после става 3. додаје се став 4. који гласи:

„За стране ауторе и носиоце сродних права који уживају заштиту на основу овог закона важе рокови трајања тих права из овог закона с тим да истичу најкасније на дан када истиче заштита у држави чији су они држављани или у којој имају своје седиште и не могу бити дужи од рокова прописаних овим законом.”

Члан 28.

У члану 156. став 2. тачка 2) после речи: „у име и за рачун” додају се речи: „или у своје име а за рачун”.

Члан 29.

У члану 158. тачка 2) мења се и гласи:

„2) њени чланови, који су је на основу овлашћења или уговора овластили да остварује права на њиховим делима, односно предметима сродних права, представљају већину носилаца ауторског, односно

сродних права из области на коју се односи делатност организације, а имају пребивалиште, односно седиште у Републици Србији или су њени држављани;".

Члан 30.

У члану 160. после става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

„Захтев за обнову дозволе за обављање делатности подноси се надлежном органу најкасније 90 дана пре истека важеће дозволе.”

Досадашњи став 6. постаје став 7.

Члан 31.

У члану 162. став 1. тачка 4) број: „187” замењује се бројем: „186”.

Члан 32.

У члану 173. после речи: „објавом позива” додаје се реч: „репрезентативним”.

Члан 33.

У називу изнад члана 177. речи: „јединствене тарифе” замењују се речима: „јединствених тарифа”.

У члану 177. став 1. речи: „Јединствена тарифа” замењују се речима: „Јединствене тарифе”, а речи: „одређује се” замењују се речима: „одређују се”.

У ставу 2. речи: „јединственој тарифи” замењују се речима: „јединственим тарифама”.

Члан 34.

У члану 187. став 1. речи: „у складу са чланом 183. овог закона” бришу се, а уместо тачке ставља се запета и додају речи: „у свим случајевима када је добијање дозволе за искоришћавање предмета заштите прописано овим законом.”

У ставу 2. после речи: „релевантне за обрачун”, додају се речи: „и расподелу”.

Члан 35.

У члану 188. став 2. тачка 1) после речи: „годишњи обрачун” додаје се реч: „накнада”.

У ставу 2. тачка 3) после речи: „план расподеле накнаде и његове измене” додају се речи: „све друге опште акте и њихове измене” и запета.

Члан 36.

У члану 190. став 1. после речи: „годишњи обрачун” додаје се реч: „накнада”.

Члан 37.

У члану 198. став 1. у тачки 3) тачка се замењује тачком запетом.
После тачке 3) додаје се тачка 4) која гласи:
„4) доказ о уплати сразмерног дела накнаде за рад Комисије.”

Члан 38.

У члану 199. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:
„Уз изјашњење из става 1. овог члана репрезентативно удружење корисника, односно индивидуални корисник доставља и доказ о уплати сразмерног дела накнаде за рад Комисије. ”
Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 39.

У члану 201. став 2. речи: „окружног суда,”, замењује се речима:
„вишег суда,”.

Члан 40.

У члану 208. став 1. тачка 3) после речи: „уређаја” додаје се запета и речи: „производа, саставних делова, рачунарских програма” и запета, а после речи: „заобилажење било које” додаје се реч: „ефикасне”.

У ставу 1. тачка 4) после речи: „заобилажење било које” додаје се реч: „ефикасне”.

У ставу 2. после речи „сагласност”, уместо тачке и запете ставља се тачка и додају речи: „Технолошке мере сматрају се ефикасним када носиоци права из овог закона коришћење својих ауторских дела или предмета сродних права ограничавају путем контроле приступа или путем заштитног поступка као што су енкрипција, деформација или друга трансформација ауторског дела или предмета сродног права или путем механизма за контролу умножавања којима се постиже циљ заштите. ”

Члан 41.

После члана 208. додаје се нови члан 208а, који гласи:

„Члан 208а

Носилац права који користи технолошке мере према одредбама овог закона дужан је да лицима која на основу одредби овог закона о ограничењима ауторског права имају законити приступ примерку дела и предмету сродног права, на њихов захтев, у најкраћем могућем року, омогући да остваре садржајна ограничења права, изменом или отклањањем технолошких мера или на други начин.

Одредба става 1. овог члана не примењује се на дела или друге предмете заштите који су учињени доступним јавности на основу договорених уговорних услова на начин који омогућава припадницима јавности да им приступе са места и у време које сами одаберу.

Носилац права, увозник или друго лице које је применило технолошке мере или које има овлашћење да их отклони мора на сваком примерку дела или предмета сродног права, израђеном или увезеном у

комерцијалне сврхе, јасно и видљиво да назначи употребу технолошких мера према одредбама овог закона и да наведе:

- 1) податке о употребљеној технолошкој мери и њеним учинцима;
- 2) своје име, односно назив и контакт адресу за омогућавање ефикасног остваривања садржајног ограничења права из става 1. овог члана.

Ако носилац права не поступи у складу са одредбом става 1. овог члана, тврдећи да не постоје услови под којима је дозвољено искоришћавање дела, односно примерка сродног права на основу одредби о ограничењима ауторског и сродних права који су прописани одредбама овог закона, лице које хоће да оствари садржајна ограничења права може да поднесе тужбу против носиоца права и да захтева приступ ауторском делу, односно предмету сродног права и коришћење у складу са одредбама овог закона које се односе на ограничења ауторског права."

Члан 42.

У члану 212. став 1. уместо тачке ставља се запета и додају речи: „под условом да се тужба поднесе у року од 30 дана од дана доношења решења о одређивању привремене мере, односно решења о одређивању обезбеђења доказа."

Став 2. мења се и гласи:

„У случају да се тужба не поднесе у року од 30 дана од дана доношења решења о одређивању привремене мере, односно решења о одређивању обезбеђења доказа, примењују се одредбе закона којим се уређује извршни поступак."

Члан 43.

У члану 215. став 1. тачка 1) после броја: „29" додаје се број: „30" и запета.

У тачки 3) после речи: „уређаје" додаје се запета и речи: „производе, саставне делове, рачунарске програме" и запета, а после речи: „заобилажење било које" додаје се реч: „ефикасне".

У тачки 4) после речи: „било коју" додаје се реч: „ефикасну".

У тачки 7) после речи: „релевантне за обрачун" додају се речи: „и расподелу".

Члан 44.

У члану 217. став 1. тачка 3) мења се и гласи:

„3) у својству професионалног трговца уметничким делима (продајни салони, уметничке галерије, акционарске куће и сл.) у року од 30 дана од дана продаје оригинала дела ликовне уметности, не обавести аутора дела о називу, односно имену и адреси продавца, посредника и купца његовог дела, и о цени по којој је дело продато и не плати аутору износ накнаде од продајне цене дела (члан 35. ст. 1, 4, 5, 6, 7. и 9);".

У тачки 5) тачка се замењује тачком запетом.

После тачке 5) додају се тач. 6) и 7) које гласе:

„6) лицима која на основу одредби овог закона о ограничењима ауторског права имају законити приступ примерку ауторског дела или предмета сродног права, не омогући да остваре садржајна ограничења права, изменом или отклањањем технолошких мера или на други начин (члан 208а став 1);

7) на примерку ауторског дела или предмета сродног права израђеном или увезеном у комерцијалне сврхе, не означи јасно и видљиво употребу технолошких мера (члан 208а став 3).“

Став 5. мења се и гласи:

„Новчаном казном у износу од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које у року од 30 дана од дана продаје оригинала дела ликовне уметности, не обавести аутора дела о називу, односно имену и адреси продавца, посредника и купца његовог дела и о цени по којој је дело продато и не плати аутору износ накнаде од продајне цене дела (члан 35. ст. 1, 4, 5, 6, 7. и 9).“

Члан 45.

Закон о ауторском и сродним правима примењује се на фонограме произвођача фонограма и на њима снимљене интерпретације ако од бележења односно од првог издања или објављивања, до дана ступања на снагу овог закона, није протекло педесет година, с тим што се почетак рока одређује у складу са чланом 147. став 8. Закона о ауторском и сродним правима.

Члан 46.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 7. и 10. Устава Републике Србије, на основу ког Република Србија уређује и обезбеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине, као и систем у области културе и културних добара.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Материја ауторског и сродних права уређена је Законом о ауторском и сродним правима који је Народна скупштина Републике Србије усвојила у децембру 2009. године. Постојећим Законом Република Србија је у потпуности ускладила ову област са међународним обавезама проистеклим из два међународна уговора и то: WIPO Уговором о ауторском праву и WIPO Уговором о интерпретацијама и фонограмима. (WIPO је скраћеница од World Intellectual Property Organization, односно Светска организација за интелектуалну својину). Такође, материја ауторско-правне заштите у великој мери је усклађена са правним тековинама Европске уније и Споразумом о трговинским аспектима права интелектуалне својине (у даљем тексту: ТРИПС).

На основу члана 75. Споразума о стабилизацији и придруживању, Република Србија се обавезала да обезбеди ниво заштите интелектуалне својине који је сличан нивоу заштите интелектуалне својине у Европској унији.

Одговарајући на питања из упитника Европске уније која су се односила на Поглавље 7. „Право интелектуалне својине“, утврђено је да поједине одредбе неких директива Европске уније које регулишу материју ауторског и сродних права, нису доследно унете у домаћи закон. Из тог разлога највећи део предложених измена и допуна је резултат неопходности да се поједине одредбе директива Европске уније које регулишу материју ауторског и сродних права доследно пренесу у одредбе домаћег закона. Све предложене измене и допуне су у складу са преговарачком позицијом Републике Србије за поглавље 7. „Право интелектуалне својине“.

Такође, у току преговора у вези са приступањем Републике Србије Светској трговинској организацији показало се да поједине, малобројне одредбе Споразума о трговинским аспектима права интелектуалне-ТРИПС, нису на доследан начин пренете у Закон о ауторском и сродним правима.

Иако је Закон о ауторском и сродним правима из 2009. године готово у целини усклађен са правним тековинама Европске уније и ТРИПС-ом, из напред наведених разлога, показало се неопходним да се изврше додатна усклађивања споменутог прописа са релевантним

међународним изворима. Та усклађивања односе се на ретроактивну заштиту за права интерпретатора и произвођача фонограма, на детаљније уређивање ограничења ауторског права, као и на доследну имплементацију више европских директива: Директиве о информатичком друштву, Директиве о праву препродаје у корист аутора оригинала уметничког дела, Директиве о заштити база података, Директива о праву закупа и праву послуге и Директиве о усклађивању одређених правила о ауторском и сродним правима која се примењују на сателитско емитовање и кабловско реемитовање, Директиве о року трајања заштите ауторског и сродних права и Директиве о заштити рачунарских програма.

Главни циљ Предлога закона о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима (у даљем тексту: Предлог закона), је постизање потпуне усклађености домаћег закона са правним поретком Европске уније и са одредбама ТРИПС-а.

Како би се у пракси спровела доследна хармонизација домаћег прописа из области заштите ауторског и сродних права са прописима Европске уније и Споразумом о трговинским аспектима права интелектуалне својине у Предлогу закона је извршено усклађивање са следећим међународним актима:

Директиве Европске уније: 1. Директива о координацији одређених правила у вези са ауторским правом и сродним правима примењених на сателитско емитовање и кабловско реемитовање (93/83); 2. Директива о правној заштити рачунарских програма (2009/24); 3. Директива о праву закупа и праву послуге и одређеним правима сродним ауторском праву у области интелектуалне својине (2006/115); 4. Директива о року трајања заштите ауторског и одређених сродних права (2006/116); 5. Директива о правној заштити база података (96/9); 6. Директива о хармонизацији одређених аспеката ауторског права и сродних права у информатичком друштву (2001/29); 7. Директива о праву препродаје у корист аутора оригинала уметничког дела (2001/84);

Акти Светске трговинске организације: Споразум о трговинским аспектима права интелектуалне својине (Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights- TRIPS).

Приликом израде Предлога закона водило се рачуна да се не наруши логички и систематски чврста структура Закона из 2009. године и да се сачува његова терминолошка уједначеност.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ РЕШЕЊА

Члан 1. Узимајући у обзир да је првим ставом члана 3. Закона већ обухваћен правни третман и заштита наслова ауторског дела као једног од елемената ауторског дела, то је одредба става 2. оцењена као сувишна.

Члан 2. Свако бележење ауторског дела на било који носач и на било који начин јесте радња умножавања ауторског дела. Изменама у ставу 1. овог члана извршено је додатно језичко усклађивање са чланом 2. Директиве о хармонизацији одређених аспеката ауторског права и

сродних права у информатичком друштву (Директива ЕУ 2001/29) који је овом интервенцијом у потпуности доследно уграђена у законски текст. Такође изменама у овом члану су из разлога практичне примене одредби Закона које се односе на радње умножавања ауторског дела, набројани најчешћи поступци умножавања различитих врста ауторских дела.

Члан 3. Изменама у овом члану извршено је додатно усклађивање дефиниције права аутора да дозволи или забрани стављање у промет примерака свог дела, са одредбама члана 4. Директиве о хармонизацији одређених аспеката ауторског права и сродних права у информатичком друштву (Директива ЕУ 2001/29).

Члан 4. У поступку давања одговора Републике Србије на питања Европске уније у вези са имплементацијом директива Европске уније које регулишу материју ауторског и сродних права од стране Европске комисије, оцењено је да дефиниције закупа и послуге примерака ауторског дела нису доследно пренете у домаће законодавство. Стога је дефиниција закупа ауторског дела претрпела измене да би терминолошки била усклађена са дефиницијом тог права из члана 2. став 1а. Директиве о праву закупа и праву послуге, као и са чланом 11. ТРИПС-а. Новим ставом 4. у домаћи Закон је пренета одредба члана 1. став 2. Директиве о праву закупа и праву послуге која прописује да се право закупа не исцрпљује продајом или другим радњама стављања у промет оригинала или умножених примерака дела.

Члан 5. Најпотпунији међународни образац за решење питања права аутора да дозволи или забрани послугу оригинала или умноженог примерка свог дела је Директива о закупу и послузи. Чланом 24. Закона из 2009. године, било је предложено брисање права на послугу примерака рачунарског програма, док је ауторима свих осталих врста ауторских дела припало право на накнаду у случају давања на послугу. То је предмет члана 40. важећег Закона. Члан за који је предложено брисање садржао је и дефиницију права на давање на послугу. Међутим, у току поступка давања одговора на питања Европске Комисије у вези са усклађеношћу одредби домаћег Закона са одредбама Директиве о праву послуге и закупа, оцењено је да дефиниција права послуге није у потпуности усклађена са одредбом чл. 2. Директиве о закупу и послузи. Такође, како је одредбом члана 5. Директиве о закупу и послузи остављена слобода националном законодавцу да уместо искључивог права аутора на послугу, предвиди само право аутора на накнаду у случају послуге, то је приликом израде овог предлога заузет став да се у целости искористи могућност дерогације искључивог права аутора да дозволи или забрани послугу, коју пружа члан 5. Директиве, те да се право аутора на накнаду у случају послуге у потпуности регулише једним чланом Закона. Из тих разлога предложено је брисање члана који је до сада прописивао искључиво право аутора на давање на послугу само примерака рачунарског програма. Право аутора на накнаду у случају послуге примерака ауторског дела до детаља је регулисано одредбама члана 10. Предлога закона у којем је дата и дефиниција тог права, усклађена са одредбом члана 2.1б Директиве о праву закупа и послуге.

Члан 6. У преговарачком процесу који се води у вези са приступањем Републике Србије Светској трговинској организацији, више пута је постављано питање да ли је домаћим законом прописано искључиво право аутора да дозволи или забрани превођење његовог дела. Наиме, у одредби Закона која даје искључиво право аутору да дозволи или забрани адаптацију, аранжирање или другу измену дела није поменуто и превођење дела као пример адаптације дела. Како адаптација, односно друга измена дела обухвата и превођење, то је одлучено да се овај члан допуни и јасно наведе и превођење као један вид измене дела за које је неопходна дозвола аутора дела које се преводи. Овлашћење аутора из овог члана одговара члану 8. Бернске конвенције.

Члан 7. и 8. Овим члановима Предлога закона регулисано је право аутора оригиналног примерка дела ликовне уметности на право на накнаду у случају поновне препродаје оригинала његовог дела. Кроз одредбе члана 7. и 8. Предлога, у домаћи закон су у потпуности и доследно пренете одредбе директиве ЕЗ о праву слеђења. Ово право аутора егзистира у нашем правном систему већ више од 30 година, међутим, исто право, колико је израђивачу прописа познато, никада није остварено у пракси због тога што се већина промета оригиналних дела ликовне уметности и даље одвија из приватних руку у приватне руке, без икаквог публицитета, што отежава практичну примену права слеђења. У земљама са дугом традицијом трговине уметничким предметима, највећи део промета се одвија преко регистрованих аукцијских кућа и галерија којима је и обавеза да након препродаје обавесте аутора или наследника о тој продаји, као и о цени по којој је дело продато. Код нас то још увек није случај али су видљива кретања у правцу институционализације трговине уметничким предметима. Право слеђења установљено је за ауторе дела ликовне уметности, јер се уважава чињеница да су ти аутори, у погледу могућности за искоришћавање својих дела, ускраћени околношћу да је најчешће једини облик искоришћавања њиховог дела - продаја оригиналног примерка. Реч је о праву аутора да под одређеним условима и у одређеном обиму учествује у цени оствареној даљом продајом његовог дела. Дефиниција права слеђења из члана 7. Предлога закона, као и набрајање шта се све за потребе примене овог права, сматра оригиналом дела ликовне уметности, ко су солидарни дужници ове накнаде, колико износи накнада на име права слеђења, ко има обавезу обавештавања аутора о учињеној препродаји дела и друге одредбе члана 7. и 8. Предлога закона у потпуности су уклађене са одредбама чл. 1-9 Директиве о праву слеђења. Износи накнаде које прописује Директива одређени су у еурима, међутим, Предлог закона, наравно користи динарску вредност при одређивању износа продајне цене оригинала ликовног дела.

Члан 9. Став 1. овог члана усклађен је са одредбама члана 5.2а. и б. Директиве о информатичком друштву. Нови став 10. унет је као вид осигурања економских интереса аутора, што је уобичајена одредба и у законодавству развијених земаља, као и земаља у развоју. Новим ставом 10. онемогућено је да аутор за живота са овим правом располаже, што значи да га не може уступати или пренети на неко друго лице. Ова

одредба је уобичајена и у упоредно правном законодавству с обзиром да штити економске интересе аутора који је најчешће слабија преговарачка страна. На овај начин, ово право је неotuђиво од аутора.

Члан 10. Одредба је усаглашена са Директивом о закупу и послузи (чл.5.) Одредба садржи и све изузетке од права на накнаду, који су допуштени Директивом о закупу и послузи (чл. 2. ст.3. и чл. 5. ст. 3.). Најбитнији изузетак тиче се ослобођења од обавезе плаћања накнаде јавних библиотека за давање на послугу уобичајеног библиотечког материјала (књиге, часописи). С обзиром на техничку немогућност индивидуалног остваривања овог права, предвиђено је да се оно остварује само преко организације за колективно остваривање права.

Члан 11. Овом изменом одредба се у потпуности усклађује са чл. 5. ст. 3, под е) Директиве ЕУ бр. 2001/29 о хармонизацији одређених аспеката ауторског права и сродних права у информатичком друштву.

Члан 12. Изменама члана 43. Закона обухваћени су сви случајеви општепризнатих ограничења ауторског права у сврху информисања јавности: умножавање примерака дела који се појављују као саставни део догађаја о коме се извештава, припремање и умножавање кратких извода или сажетака чланака у прегледима штампе, умножавање говора и слободно коришћење дневних информација и вести. Код умножавања извода или сажетака чланака реч је о деловима објављених чланака а не о читавом чланку, чије умножавање је предмет законске лиценце успостављене чл. 56. Закона. Овим изменама се употпуњују одредбе ранијег члана 43. Закона. Измене су у складу са чл. 3, ст. 3, под ц) и ф) Директиве ЕУ бр. 2001/29 о хармонизацији одређених аспеката ауторског права и сродних права у информатичком друштву. Такође, употребљена је синтагма «штампа, радио, телевизија и други медији» уместо термина коришћених у ранијем чл. 43. Закона «штампа, радио и телевизија», како би се обухватили и Интернет медији, тј. средства информисања која искључиво постоје на Интернету.

Члан 13. Члан 44. Закона из 2009. године је претрпео измене, узимајући у обзир да је умножавање одломака ауторских дела за потребе наставе или научног истраживања уређено чланом 55. Закона којим је успостављена законска лиценца. Новом одредбом предвиђају се општепризната ограничења ауторског права у некомерцијалне сврхе наставе. Изменама се чл. 44. Закона усклађује са чл. 5. ст. 3. под а) Директиве ЕУ бр. 2001/29 о хармонизацији одређених аспеката ауторског права и сродних права у информатичком друштву.

Члан 14. У току преговора о приступању Републике Србије Светској трговинској организацији више пута је наглашена сумња да ово ограничење права аутора у корист јавних библиотека, образовних установа, музеја и архива није у складу са чл. 13. ТРИПС-а јер одредба домаћег закона која дозвољава јавним библиотекама, архивима и образовним установама да дело умножи за некомерцијалне и архивске потребе превазилази оквири прописане чланом 13. ТРИПС-а, односно да тако дефинисано ограничење оставља могућност овим институцијама да умножавањем дела на основу тако дефинисаног ограничења неразумно

повреде легитимне интересе аутора. Оцењено је да су примедбе изнете у току преговора оправдане, те је предложеним изменама члана 45. у потпуности отклоњена напред наведена сумња, а одредбе члана 45. су усклађене са захтевима из члана 13. ТРИПС-а.

Члан 15. Предложеном изменом члана 46. став 3. уводе се још две забране умножавања дела за личну некомерцијалну употребу која се односи на умножавање писаних дела у обиму целе књиге, осим уколико су примерци те књиге распродати већ најмање две године, као и на умножавање нотних записа музичких дела, осим уколико се то не чини ручним преписивањем. Тиме се у Закон уносе забране које постоје у већини европских правних система.

Члан 16. Изменама чл. 49. Закона омогућава се цитирање појединачног кратког ауторског дела, нпр. афоризама, што до сада није било могуће пошто Закон дозвољава само цитирање кратких одломака ауторских дела. Затим, уводи се услов усклађености цитирања са добрим обичајима, чиме се онемогућава злоупотреба права цитирања, а Закон усклађује са чл. 5, ст. 3, под д) Директиве ЕУ бр. 2001/29 о хармонизацији одређених аспеката ауторског права и сродних права у информатичком друштву. Најзад, лице које врши цитирање ослобађа се од обавезе навођења назива цитираног дела, његовог аутора или издавача, уколико ти подаци нису познати, што је такође прописано чл. 5, ст. 3 под д) Директиве.

Члан 17. Овим чланом предложено је уношење три нова члана о ограничењима ауторског и сродних права. Изменом Закона којом се уводи нови чл. 54а, Закон се усклађује са чл. 5, ст. 3, под к) Директиве ЕУ бр. 2001/29 о хармонизацији одређених аспеката ауторског права и сродних права у информатичком друштву. Сличну одредбу садрже и закони других држава које своје право хармонизују са правом ЕУ, нпр. Босна и Херцеговина и Хрватска. Тачком 1) изричито се дозвољава пародија ауторског дела и карикатура, под условом да се тиме не ствара забуна у погледу дела које је предмет пародије и његовог аутора. Тачком 2) дозвољава се прерада дела за личне потребе. Тачком 3) дозвољава се прерада дела условљена самом природом или начином коришћења дела, нпр. објављивање репродукције у црно-белој техници иако је само дело у колору. Предложеним чланом 54б. се одредбе Закона усклађују са захтевима чл. 6. 1. и 15. Директиве о базама података. Овим чланом се уводи изузетак од забране одређених радњи у корист овлашћеног корисника базе података, чиме се директно преноси одредба члана 6.1 Директиве о базама података, док је ставом два овог члана предвиђена санкција ништавости, чиме се у домаћи закон преноси одредба члана 15. Директиве о базама података.

Изменом Закона којом се уводи нови чл. 54в. у Закон се уноси ограничење које је неопходно из практичних разлога. Овим ограничењем омогућава се неометано стварање и искоришћавање других ауторских дела. Овакво ограничење познају и закони неких других земаља које своје право усклађују са правом ЕУ, нпр. Босна и Херцеговина.

Члан 18. Чланом 55. Закона успоставља се законска лиценца за умножавање у облику збирке намењене настави, испиту или научном истраживању одломака објављених ауторских дела, појединачних кратких објављених дела с подручја науке, књижевности и музике, као и појединачних објављених ауторских дела фотографије, ликовне уметности, архитектуре, примењене уметности, индустријског и графичког дизајна и картографије ако се ради о објављеним делима више различитих аутора, под условом да аутор то није изричито забранио. Тиме се овај члан усклађује са чл. 10, под 2) Бернске конвенције и чл. 5, ст. 2, под а) Директиве ЕУ бр. 2001/29 о хармонизацији одређених аспеката ауторског права и сродних права у информатичком друштву. Изузетак у односу на нотни запис музике, прописан у ст. 2, остаје на снази.

Члан 19. Умножавање кратких извода или сажетака из новинских и других сличних чланака у прегледима штампе сада је уређено чланом 12. под 2) Предлога Закона (тј. новим чл. 43. Овим се постиже боља систематизација самог Закона, пошто се сви случајеви суспензије права јасно одвајају од чланова којима се успоставља законска лиценца.

Члан 20. Додавањем новог става 3. решено је питање трајања ауторског права за колективна дела. Наиме, чланом 97. Закона о ауторском и сродним правима прописано је како настаје колективно дело и ко има право да то колективно дело објави и да га искоришћава, међутим у одредбама које прописују трајање ауторског права недостајала је одредба која утврђује од ког датума почиње да тече опши рок трајања ауторског права за колективна дела. Тај пропуст отклоњен је предложеним ставом 3. На тај начин ова одредба у потпуности је усклађена и са захетвима члана 1.4. Директиве о року трајања заштите ауторског и сродних права.

Члан 21. Предложена измена је техничке природе. Јединственим методолошким правилима за израду прописа („Службени гласник РС“ број 21/2010) прописано је да се изрази у пропису употребљавају у једнини, осим ако природа ствари не захтева другачије. Овде је управо такав случај. Наиме, уместо јединине, предложено је да се израз „одреде тарифу“ замени речима „одреде тарифе накнада“, како би се олакшала практична примена одредби из члана 127. Закона. На овај начин постаје јасно да организација произвођача фонограма и организација интерпретатора преговарају о тарифи накнада са различитим репрезентативним удружењима корисника или индивидуалним корисницима. Тако ће у пракси ове две организације имати не једну тарифу за наплату јединствене накнаде, већ онолико јединствених тарифа колико има различитих делатности у оквиру које се емитују или јавно саопштавају фонограми и на њима забележене интерпретације. На пример, ове организације имаће јединствену тарифу накнада за емитовање фонограма и интерпретација на јавном сервису, затим јединствену тарифу накнада за емитовање на комерцијалним ТВ и радио станицама, јединствену тарифу накнада за јавно саопштавање фонограма и на њима забележених интерпретација у хотелима и другим смештајним објектима, јединствену тарифу за јавно саопштавање у угоститељским објектима

итд. Предложеним изменама прецизирано је да је накнада за емитовање и јавно саопштавање фонограма и на њима забележеним интерпретацијама јединствена јер обухвата две накнаде (за произвођаче фонограма и за интерпретаторе). Израз „јединствена“ не односи се међутим на тарифе којих ће у пракси бити већи број у зависности од начина и врсте коришћења, као и делатности корисника у оквиру које се користе фонограми и на њима забележене интерпретације.

Члан 22. Измена у овом члану предложена је ради дословног усклађивања са терминологијом Директиве о информатичком друштву члан 3. став 2. тачка д.

Члан 23. Ради правне сигурности произвођача базе података, детаљније је прописано измењеним ставом 2. шта све обухвата заштита произвођача базе података, односно обим заштите. Изменама у овом члану текст Предлога закона усклађен је са одредбама чл. 7.2 и 7.3. Директиве ЕЗ о заштити базе података, док је новим ставом 3. у домаћи закон у потпуности пренета одредба члана 1.3 те Директиве.

Члан 24. Предложеним изменама у овом члану одредбе о искључивим имовинским правима произвођача базе података су у потпуности усклађене са одредбама члана 7. Директиве о базама података. Став 2. је брисан јер је садржај овог става у потпуности обухваћен чланом 22. Предлога закона.

Члан 25. Од стране Европске Комисије, оцењено је да одредбе домаћег прописа не регулишу обавезе овлашћеног корисника базе података, како прописује члан 8. Директиве о базама података. Чланом 140а. текст Закона у потпуности усклађен са захтевима из члана 8. Директиве о заштити база података.

Члан 26. Предложене измене у овом члану имају за циљ да олакшају примену одредби члана 142. Закона. Наиме, овим изменама је прецизирано да издавачи штампаних издања и аутори дела издатих у штампаној форми могу да остваре своје право на посебну накнаду обраћањем произвођачима, односно увозницима уређаја за фотокопирање или других уређаја са сличном техником умножавања, као физичким и правним лицима која пружају услуге фотокопирања уз накнаду. Оцењено је да је ова измена потребна и ради практичне примене одредби члана 39. Закона које на свеобухватан начин регулишу право аутора свих врста ауторских дела на посебну накнаду. Наиме, овим изменама је јасно разграничено да право издавача штампаних издања и право аутора дела издатих у штампаној форми, на посебну накнаду не потпада под режим убирања посебне накнаде на основу јединствене тарифе који је прописан чланом 178. Закона.

Члан 27. Новим ставом 4. се у одредбе домаћег закона преносе одредбе члана 7.1. и 7.2. Директиве о року трајања заштите ауторског и сродних права. Новим ставом се уређује принцип упоређивања рокова трајања заштите ауторског и сродних права. Тај принцип за ауторско право је већ уграђен кроз одредбе члана 7/8 Бернске конвенције и важи аутоматски за све државе припаднице Бернске уније а ТРИПС у члану

9/1 изричито каже да државе чланице морају да поштују одредбе чл. 1-21. Бернске конвенције. Тако да строго гледајући, не би ни било потребе да се тај принцип понавља у домаћем пропису али је са становишта јасноће то ипак корисно. Посебно, узимајући у обзир да за сродна права не постоји исти принцип у одредбама Римске конвенције. Међутим, тај принцип налажу одредбе чл. 7.1 и 7.2. Директиве о року трајања заштите ауторског и сродних права које обавезују државе чланице да у односу на стране ауторе и носиоце сродних права пропишу рокове трајања тих права које прописује и национални закон за своје ауторе с тим да та права истичу најкасније на дан када истиче заштита у држави чији су они држављани или у којој имају своје седиште, и при том не могу бити дужи од рокова које прописује сам директива, односно у овом случају домаћи закон. Пошто је међународним конвенцијама национални третман ограничен само на минимална права која су предвиђена тим уговорима, ова одредба је у складу и са одредбама ТРИПС-а.

Члан 28. Предложене измене имају за циљ да олакшају примену одредбе која дозвољава организацијама за колективно остваривање ауторског и сродних права да обављају поједине административно-техничке услуге у име и за рачун друге организације. Предложеном изменом, организацији би било дозвољено да те административно-техничке услуге обавља у своје име а за рачун друге организације, односно да их обавља као заступник.

Члан 29. Овом изменом се предвиђа да је за добијање дозволе за колективно остваривање ауторског и сродних права, поред осталог, неопходно да чланови организација представљају већину носилаца права који имају седиште на територији наше земље или су њени држављани, Пресудну улогу у раду и вођењу организације имају њени чланови, а не њени оснивачи. Оснивачи су физичка или правна лица која су потписала *оснивачки уговор* и тако основала удружење, односно организацију, али организација своју друштвену функцију испуњава служећи својим *члановима*. Чланови организације су ти који воде организацију и који су витално заинтересовани за њен ефикасан и квалитетан рад. Такође, због монополског положаја који по закону ужива, организација стиче легитимитет тек када окупи већину носилаца права из области одређеног стваралаштва, на пример већину композитора, већину интерпретатора, фотографа и тако даље, а то су, како је речено, њени чланови. Ова измена има за циљ да олакша организацији доказивање испуњености услова за издавање дозволе, али и да омогући носиоцима права који су незадовољни радом своје организације да из њеног чланства иступе и оснују нову организацију са већим бројем чланова. Очењено је да ова измена неминовно мора да доведе и до веће одговорности саме организације према носиоцима права чија права остварује али и да повећа ефикасност њеног рада.

Члан 30. Из практичних разлога прописан је рок у којем се подноси захтев за обнову дозволе за колективно остваривање ауторског и сродних права, да се не би десило да организација поднесе захтев за обнову дозволе последњи дан важења претходне дозволе. У том случају би нова

дозвола могла да буде издата најраније након 30 дана од дана подношења захтева за обнову. Предложено је да се захтев подноси најкасније 90 дана пре истека важеће дозволе. Оцењено је да је рок од 90 дана пре истека важеће дозволе оптималан, узимајући у обзир да након подношења захтева надлежни орган има обавезу да о захтеву одлучи у року од 30 дана од дана пријема захтева, као и да надлежни орган има могућност да закључком наложи уређење захтева уколико је захтев неуредан. Томе треба додати и могућност подносиоца захтева да тражи продужење рока за поступање по закључку.

Чл. 31-33. врши се правнотехничко уређење текста.

Члан 34. став 1. члана 187. је овом изменом прецизније формулисан док његова суштина није мењана. За коришћење искључивих имовинских ауторских и сродних права потребна је претходна дозвола носиоца права, док у случајевима када носиоци права имају само право на накнаду, односно располажу релативним правима, корисник нема обавезу да тражи дозволу за коришћење већ само обавезу да плати накнаду. Изменом у ставу 2. члана 187. прецизирано је да подаци о коришћеним предметима заштите, које су корисници дужни да достављају организације јесу значајни не само за обрачун накнаде која се према тарифи плаћа већ и за расподелу убрране накнаде.

Чланови 35. и 36. Обавеза је организација за колективно остваривање ауторског и сродних права да са корисницима ауторских дела или предмета сродних права, под равноправним условима закључи уговоре о неискључивом уступању права искоришћавања предмета заштите са њеног репертоара, као и да од корисника наплати накнаду а затим да убрану накнаду, након одбитка трошкова свог рада расподели носиоцима права којима та накнада припада. Да би организација расподелила убрану накнаду за сваку годину, она саставља годишњи обрачун накнада из ког је видљиво колики је укупан износ убрране накнаде за одређену годину, колики су трошкови рада организације за ту годину и колики износ је након одбитка трошкова рада, преостао за расподелу, и како је та накнада расподељена носиоцима права. Тај документ се зове годишњи обрачун накнада. Тај документ не изражава целокупан обрачун пословања једне организације већ само годишњи обрачун убрране накнаде и он је такође предмет надзора од стране надлежног органа. Стога је потребно наведени документ назвати његовим правим именом.

Чланови 37. и 38. Одредбама члана 201. Закона прописано је да чланови Комисије за ауторско и сродна права имају право на накнаду за свој рад а да ту накнаду сnose странке које учествују у поступку пред Комисијом, у подједнаким деловима. Иако је организација обавезна да покрене поступак за добијање мишљења, Комисија укључује и репрезентативно удружење корисника, односно индивидуалног корисника. Дакле стране у поступку за добијање мишљења су и организација и репрезентативно удружење корисника, односно индивидуални корисник под условима прописаним овим законом.

Предложеним изменама у члану 37. Предлога закона само је прецизирано да је један од услова за уредност захтева за давање мишљења и достављање доказа о уплати сразмерног дела накнаде. Тај услов треба да испуни подносилац захтева односно организација која тражи мишљење. Чланом 38. прецизирана је обавеза друге стране у поступку, односно репрезентативног удружења корисника да Комисији достави доказ о уплати сразмерног дела накнаде за рад Комисије.

Члан 39. Предложена измена у овом члану резултат је примене Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/08, 104/09 и 101/ 10) и реорганизације судова. Некадашњи окружни суд је сада виши суд.

Члан 40. Одредбе члана 208. закона нису у потпуности биле усклађене са терминологијом Директиве о информатичком друштву. Предложеним изменама одредбе члана 208. су у потпуности усклађене са одредбама члана 6. Директиве о информатичком друштву.

Члан 41. У поступку оцењивања усклађености одредби домаћег прописа са одредбама директива ЕУ које регулишу материју ауторског и сродних права, оцењено је од стране Европске Комисије, да одредбе домаћег прописа уопште не садрже одредбе које решавају питање обавезе носиоца права да измени или отклони технолошке мере на примерку ауторског дела како би лицима која имају право на приступ примерку ауторског дела (на основу ограничења и изузетака ауторског права), било омогућено да приступе примерку ауторског дела. То је уједно и захтев из члана 6. став 4. Директиве о информатичком друштву. У одговорима на питања Европске комисије Република Србија се изјаснила да ће одредбе члана 6. став 4. Директиве о информатичком друштву пренети у домаћи пропис кроз измене и допуне закона. Стога је предложена измена у складу са преговарачком позицијом Републике Србије за поглавље 7. „Право интелектуалне својине“. Новим чланом 208а у национално законодавство унете су одредбе које представљају нужну последицу примене технолошких мера заштите (закључавања). Ове одредбе омогућавају да се у законски одређеним случајевима (у корист посебно одређених привилегованих лица или за одређене привилеговане намене), такве технолошке мере отклоне (откључају) како би лицима која имају право на приступ примерку ауторског дела (на основу ограничења и изузетака ауторског права), било омогућено да приступе примерку ауторског дела.

Члан 42. Изменама у овом члану прецизиран је рок у коме мора бити поднета тужба након изрицања привремене мере, односно обезбеђења доказа. Ранијим одредбама закона било је прописано да тај рок не може бити краћи од 30 дана од дана доношења решења о одређивању привремене мере, односно обезбеђења доказа. Међутим, у току преговора Републике Србије у вези са њеним приступањем Светској трговинској организацији, оцењено је да одредба члана 212. Закона није у складу са одредбом чл. 50. став 6. ТРИПС-а која прописује да тај рок не може бити краћи од 20 радних дана односно 31 календарски дан у зависности који рок истиче касније. Како се у Србији, у складу са

прописима, рокови рачунају на календарске дане, то је предложена таква формулација одредбе да задовољава захтеве националних прописа у вези са начином рачунања рокова али и захтеве из одредбе члана 50.6 ТРИПС-а.

Члан 43. Предложене измене су резултат измена које су учињене у чл. 33. и 40. Предлога закона. Одредба члана 215. су одредбе о привредним преступима и висини новчаних казни за њихово извршење. Чланом 215. Закона су санкционисане одређене неовлашћене или противзаконите радње. Како су поједине одредбе Закона, овим изменама и допунама претрпеле одређене измене то је морало да се одрази и у одредбама о привредним преступима из овог члана.

Члан 44. Предложене измене су резултат измена које су учињене у чл. 7, 40. и 41. Предлога закона. Овим чланом предложено је прекршајно санкционисање одређених радњи из чл. 35. ст. 1, 4, 5, 6, 7. и 9, 208а, став 1. и 208а став 3. Закона.

Члан 45. Овим чланом прописује се неправда, тзв, лажна ретроактивна заштита за фонограме и на њима снимљене интерпретације у трајању од 50 година од бележења односно првог издања или објављивања. Наиме, одредбама важећег закона прописано је опште правило како се рачунају рокови трајања за сродна права (право произвођача фонограма, интерпретатора, произвођача видеограма, емисије, базе података итд) и то правило је прописано чланом 147. став 8. Закона који се није мењао. Тај члан каже да се рокови за потребе утврђивања датума престанка имовинских права носилаца сродних права рачунају од 1. јануара године која непосредно следи за годином у којој се десио догађај који је релевантан за почетак рока. Дакле то правило које важи за сва сродна права већ постоји у важећем пропису, међутим како је Србија преузела обавезе у току преговора за приступање Светској трговинској организацији да домаћи пропис у свему усклади са одредбама ТРИПС-а који међународни уговор изричито у члану 14.6. и 70.2. ТРИПС-а упућује на имплементацију члана 18. Бернске конвенције и у случају права произвођача фонограма и интерпретатора и захтева предложену формулацију одредбе, то је овом предложеном одредбом Закон усклађен са захтевим из чл. 14. ст. 6. и чл. 70. ст. 2. ТРИПС-а и уједно се на тај начин испуњавају преузете обавезе из преговора око приступања Републике Србије Светској трговинској организацији.

IV ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Спровођење овог закона не ствара потребу за додатним средствима из буџета Републике Србије.